

С. Бурлаков, І. А. Кінаш // Інноваційна економіка. - 2015. - № 2. - С. 251-255.  
- Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek\\_2015\\_2\\_48](http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2015_2_48).

4. Власюк Г.В. Функціонально-структурна організація ефективного управління витратами підприємств промисловості // Держава та регіони. - 2006.- №5, с.61-64.

5. Гришко Н. Місце процесу управління витратами в діяльності промислового підприємства // Економіст. - 2006.- №11, с.68-69.

**Локатіш Дмитро**

здобувач освіти 2 року навчання освітнього ступеня «Магістр» спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Науковий керівник: **Коваль Н.В.**

к.е.н., доцент кафедри економіки, підприємництва,  
торгівлі та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет,  
м. Кам'янець-Подільський

## **ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Вагома роль витрат у розвитку підприємств визначає необхідністю безперервного управління ними з метою мінімізації їх розміру, оптимізації складу та структури, й раціональності здійснення. Формування витрат підприємств залежить від великої кількості чинників, виявлення яких дозволяє цілеспрямовано управляти даним процесом. Знання про значущість, пріоритетність того або іншого чинника, можливості його використання суттєво підвищують ефективність процесу управління та обґрунтованість управлінських рішень.

Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу, за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витрати доцільно оптимізувати в поточному та стратегічному аспектах. Під поточними витратами зазвичай розуміють витрати підприємства,

пов'язані безпосередньо з виконанням підприємством своєї основної функції – виготовлення продукції. До поточних витрат відносять витрати на придбання сировини, основних та допоміжних матеріалів, оплату праці, загальновиробничі й інші накладні витрати. Поточні витрати здійснюються як у натуральній, так і в грошовій формах. Але для оцінювання результатів діяльності підприємства вирішальною є грошова оцінка витрат, оскільки лише вона адекватно виражає собівартість виготовленої продукції.

Для прийняття ефективних рішень щодо витрат підприємства необхідна розгорнута й достовірна інформація про його звичайну діяльність. При цьому важливим аспектом є оперативність даних, оскільки своєчасний вплив на рівень виробничих витрат і формування собівартості продукції можливий тільки за таких умов організації обліку, за яких всі причини змін собівартості розкриваються не тільки шляхом аналізу поточних витрат, але й у процесі стратегічної господарської діяльності на підставі первинної документації, облікових записів та обраної стратегії управління витратами. Тому управління витратами потребує постійного вдосконалення для підвищення ефективності господарювання і, як наслідок у стратегічному аспекті, – для збільшення конкурентоспроможності підприємства.

Управління витратами – це система цілеспрямованого впливу на склад, структуру й поведінку витрат та їх чинники на всіх етапах формування й розподілу витрат, що ґрунтується на використанні економічних законів, для підвищення ефективності діяльності підприємства на базі оптимізації рівня витрат, забезпечення його конкурентоспроможності на ринку та досягнення стратегічної мети й поточних завдань його розвитку [1]. Тому основним завданням управління витратами є пошук найефективнішого способу використання наявних ресурсів, а саме – оптимізація витрат.

Процес оптимізації діяльності підприємства в частині витрат – це шляхи пошуку найефективніших методів господарювання, за яких підприємство отримувало б максимальний ефект з мінімальними витратами [2]. Оптимізація витрат – це безперервний процес планування, обліку, аналізу й

контролю витрат, а також прийняття рішень щодо подальшої економічної стратегії й політики підприємства з використанням інструментів мотивації працівників на всіх рівнях сформованої організаційної структури, у якій планування здійснюється з метою визначення необхідного рівня витрат для забезпечення ефективної роботи підприємства, а також обчислення прибутку, який буде отримано за певного рівня та структури витрат. При цьому облік передбачає спостереження, ідентифікацію вимірювання та реєстрацію фактів витрачання ресурсів у процесі господарської діяльності підприємства; всебічний аналіз виконується з метою визначення ступеня раціональності витрат та оцінки впливу відповідних факторів на їх рівень; організація та контроль полягають у визначенні місць формування витрат і центрів відповідальності з метою відслідковування причин відхилень та виявлення відповідальних за це осіб, а прийняття рішень у сфері витрат здійснюється з метою обґрунтування доцільності виробництва окремих видів продукції, вибору техніки та технології виробництва, формування оптимального товарного асортименту підприємства тощо [3].

Сучасні методи оптимізації виробничих витрат мають бути простими у використанні, доступними, гнучкими, надавати необхідну для прийняття управлінських рішень інформацію в оперативному порядку.

З урахуванням наведених особливостей після проведення комплексного аналізу підходів щодо сучасних напрямів оптимізації витрат підприємства у теперішніх умовах доцільними є такі напрямки їх оптимізації:

- 1) налагодження системи управління витратами на підприємстві за рахунок скорочення управлінського апарату, підвищення ефективності його діяльності та організації детального обліку витрат. Організація та деталізація витрат дозволять фахівцям виявляти, де саме можна скоротити поточні витрати, а де доцільні й перевитрати в стратегічному аспекті;

- 2) оптимізація витрат на оплату праці працівників. Цей базовий елемент витрат можна оптимізувати шляхом підвищення продуктивності праці за рахунок автоматизації процесів виробництва й реалізації, вдосконалення

організації праці та покращення використання робочого часу [4]. Автоматизація передбачає нові розробки, модернізацію або повну заміну обладнання, тобто оптимізацію витрат інвестиційної діяльності;

3) впровадження в діяльність підприємства сучасних більш ефективних економічних методів управління виробництвом, вдосконалення системи ціноутворення на підприємстві та фінансового механізму підприємства;

4) постійне підвищення кваліфікації працівників підприємства;

5) оптимізація чисельності працівників на підприємстві;

6) побудова ефективної системи мотивації персоналу підприємства;

7) оптимізація собівартості продукції через впорядкування й організацію процесу закупівлі виробничих запасів;

8) удосконалення роботи відділів постачальницької і збутової логістики;

9) вивчення причин браку на підприємстві для своєчасного виявлення, усунення та запобігання браку з метою зниження собівартості продукції за рахунок скорочення витрат від браку та інших непродуктивних витрат;

10) застосування сучасних технологій, які полягають в тому, що витрати оцінюються з позиції клієнта: чи погодиться він їх оплачувати;

11) впровадження в стратегічну оцінку витрат підприємства концепцій ланцюжка цінностей, життєвого циклу продукту тощо.

Отже, тільки комплекс означених заходів зниження витрат, а не окремі дії забезпечать підприємствам максимальний ефект.

### **Список використаних джерел**

1. Качмарик Я. Д., Верещинська О. Витрати підприємства та шляхи їх оптимізації. Науковий вісн. НЛТУ: зб. науково-техн. пр. Львів, 2007. 17.4. С. 174-177.

2. Косинська О. В. Оптимізація витрат як засіб підвищення прибутковості підприємств [Електронний ресурс]. Формування ринкових відносин в Україні. 2011, № 7(122), С. 106-110. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/frvu\\_2011\\_7\\_25.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/frvu_2011_7_25.pdf)

3. Попович Г. В. Оптимізація витрат підприємства, як важливий фактор підвищення конкурентоспроможності. Матеріали конференції «Актуальные проблемы современных наук». 2011. URL: [http://www.rusnauka.com/15\\_APSN\\_2011/Economics/14\\_87797.doc.htm](http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Economics/14_87797.doc.htm)

4. Яровенко Т. С., Довга А. О., Остряніна В. Е. Шляхи та методи оптимізації витрат підприємства у ринкових умовах. Вісник ДНУ. 2013. URL: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201372/yarovenko-dovga.html>

**Лутанюк Вікторія**  
Студентка 4 курсу  
спеціальності «Туризм»,  
Науковий керівник: **Марусей Т.В.**,  
к.е.н., доцент кафедри туризму  
та готельно-ресторанної справи  
Кам'янець-Подільський національний  
університет імені Івана Огієнка,  
м. Кам'янець-Подільський

## **СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИСТИЧНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ**

Однією зі сфер широкого застосування комп'ютерних інформаційних технологій є туристичний бізнес, який належить галузевій економіці, що найбільш динамічно розвиваються, має високий потенціал і велику кількість можливостей для використання різноманітних інформаційних технологій, що дають змогу отримувати фінансові та інші переваги від синергетичного ефекту й інтеграційних процесів, починаючи від розробки спеціалізованих програмних засобів, що за без печують автоматизацію роботи окремої туристичної фірми чи готелю, і закінчуючи використанням глобальних комп'ютерних мереж. Водночас сучасні інформаційні технології дають змогу не тільки автоматизувати процес організації туристичних об'єктів, але й процес прийняття управлінських рішень та надання туристичних послуг.